

WSPÓLNY APEL ORGANIZACJI PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

- SZTAB POMORSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW -

Gdańsk, 5 sierpnia 2022 roku

Pan Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów
Pani Marlena Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej
Pani Gertruda Uścińska, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Szanowni Państwo,

Ostatnie dwa lata są dla przedsiębiorców w Polsce pasmem zagrożeń i niszczących przedsiębiorczość zdarzeń. W przeciągu dwóch lat polski przedsiębiorca musiał radzić sobie z konsekwencjami pandemii i lockdownów. W dramatycznych okolicznościach pandemii Covid-19 nie oszczędzono przedsiębiorcom ciągłych zmian w prawie, zamieszania we wprowadzaniu często nietrafionych przepisów prowadzących do całkowitej nieczytelności i nieprzewidywalności prawa. Szczególnie dotkliwe odczuwamy niekończący się korowód zmian w przepisach prawa podatkowego. Wzrosły koszty energii elektrycznej, gazu i paliw, co skutkuje wzrostem kosztów dla firm. Sytuację gospodarki dramatycznie pogarsza galopująca inflacja.

Wszystkim tym zjawiskom towarzyszą **coraz częstsze przypadki praktyk bezwzględnych działań w obszarze nadużywania prawa przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)**, który jest oceniany jako najmniej przyjazna przedsiębiorcom instytucja w kraju. Poniżej wskazujemy obszary w/w działań ZUS:

1. W ocenie przedsiębiorców ZUS błędnie interpretuje przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych związane z możliwością deklarowania przez przedsiębiorców podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenia chorobowe. ZUS nie mając podstawy prawnej obniża głównie kobietom przedsiębiorczyniom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą, które skorzystały ze świadczeń chorobowych i macierzyńskich, zadeklarowane przez nie podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz dobrowolne ubezpieczenia chorobowe. Problem dotyczy wielu tysięcy matek po urodzeniu dziecka i kobiet w ciąży, które są traktowane przez ZUS w sposób istotnie odmienny niż inni ubezpieczeni.

W przypadku wygranych przez ZUS spraw sądowych, kieruje on przeciwko kobietom prowadzącym działalność gospodarczą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., za co grozi kara pozbawienia wolności do lat 8. Nasz pogląd co do oceny opisanych praktyk podziela Rzecznik MŚP, który swoje stanowisko zawarł i opisał w „*Stanowisku Rzecznika w sprawie matek prowadzących działalność gospodarczą, którym ZUS obniżył zadeklarowaną przez nie podstawę wymiaru składek*” stanowiącym załącznik do niniejszego Apelu.

2. Kolejną praktyką, na którą również zwrócił uwagę Rzecznik MŚP, jest wydawanie decyzji w przedmiocie odmowy prawa do zasiłku chorobowego, opiekuńczego, macierzyńskiego z uwagi na zawarty z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i spłacany terminowo układ

ratalny. ZUS traktuje sytuację występowania układu ratalnego na równi z zadłużeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę przekraczającą 1% i odmawia przedsiębiorcom prawa do zasiłku.

3. Praktyką przyjętą przez ZUS jest tworzenie własnej definicji spółki jednoosobowej na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych. Przepisy prawa w sposób jednoznaczny i klarowny definiują czym jest jednoosobowa spółka z o.o. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, spółka jednoosobowa to spółka kapitałowa, której wszystkie udziały należą do jednego wspólnika. Niedopuszczalnym jest praktyka tworzenia przez ZUS własnej definicji spółki jednoosobowej, bowiem w tym zakresie obowiązuje jasna i precyzyjna definicja prawa. Praktyka stosowana przez ZUS zatacza coraz szersze kręgi. Pierwsze przypadki będące przedmiotem dyskusji publicznej odnosiły się do tego czy posiadając 1% w stosunku do drugiego wspólnika posiadającego 99% stosuje się optymalizację zusowską. Obecnie praktyka ZUS wskazuje na optymalizację w sytuacji, gdy w KRS jest ujawniony jeden wspólnik, to drugi ma poniżej 10%. Pojawiają się przypadki gdy wskazuje się na optymalizację przy kilkunastu procentach udziałów.
4. Praktyką ZUS jest również brak możliwości określenia precyzyjnej kwoty zadłużenia płatnika z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji, gdy trwa postępowanie sądowe z powództwa płatnika o ustalenie istnienia bądź nieistnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, wskazując na fakt, iż możliwość taka pojawi się dopiero po cofnięciu powództwa i zaksięgowaniu kwot na koncie płatnika. Przedmiotowa praktyka uniemożliwia podjęcie przez płatnika racjonalnej decyzji o zawarciu ugody sądowej, bądź zawarciu układu ratalnego z ZUS.
5. W przypadku spraw wielowątkowych i wieloosobowych praktyką ZUS jest również niedokładna analiza stanu faktycznego sprawy poprzez nieuwzględnienie wszystkich dokumentów (np. umów łączących osoby ubezpieczone z płatnikiem) w treści decyzji, a następnie po jej zaskarzeniu odwołaniem – nie uwzględniając odwołania płatnika i przekazując je do Sądu – dokonuje jednak na jego podstawie ponownej analizy sprawy i wydaje kolejną decyzję dotyczącą tego samego stanu faktycznego tej samej osoby ubezpieczonej, poprzez „dopisanie” w treści nowo wydanej decyzji zmieniającej kolejne akty (np. umowy). Powyższe nakłada na płatnika obowiązek ponownego zaskarżenia decyzji zmieniającej, mimo iż stan faktyczny nie uległ zmianie, podobnie jak jego ocena przez ZUS. Z ostrożności procesowej płatnik ponownie wówczas składa odwołanie w pełnej treści, skoro żadne inne elementy pierwotnie wydanej decyzji nie uległy zmianie.
6. Praktyką ZUS jest również nieuwzględnianie składanych przez stronę wniosków dowodowych, zwłaszcza osobowych, a nawet wydanie decyzji bez uprzedniego ustosunkowania się ZUS do zasadności lub braku zasadności ich przeprowadzenia w drodze postanowienia, lub bez ustosunkowania się do tego faktu w treści wydanej decyzji.

Praktyka i uzurpowanie sobie przez ZUS oceny naszej wolności w obszarze gospodarczym dotyczącym powiązań, inwestowania, oceny własnych zasobów i możliwości prowadzenia działalności – ma w naszej ocenie charakter działań faktycznie represyjnych wobec przedsiębiorców i wymaga zdecydowanych działań mających na celu uświadomienie instytucji jaką jest ZUS faktu, że jest jednostką prawa publicznego i jej powinnością jest daleko posunięty formalizm, wykluczający dowolność w stosowaniu prawa. Pojawiające się praktyki ze strony ZUS uderzające w nasze firmy, zwłaszcza w te najstarsze, najmniejsze, budzi nasze oburzenie. Będziemy podejmować działania i interwencje licząc na to, że zagrożenia jakie obecnie

powstają w naszej gospodarce nakłonią rząd, posłów, instytucje prawne do stawiania tamy opisanym praktykom.

Jednocześnie zwracamy się z prośbą o interwencję w sprawie dotyczącej „ozusowania” umów zleceń z osobami uzyskującymi dyplom licencjata. Zatrudnianie studenta to oszczędność dla firmy oraz korzyści dla uczących się. Przedsiębiorcy naszego regionu w okresie letnim zatrudniają studentów sezonowo w gastronomii, branży czasu wolnego, w usługach hotelarskich, w handlu. Polityka państwa ukierunkowana jest poprzez różne ulgi na wspieranie młodych ludzi oraz możliwości zarabiania przez nich w okresie nauki. Pojawia się jednak luka prawna, uciążliwa dla przedsiębiorców jak również burząca ten system wsparcia. Otóż osoba, która obroniła pracę licencjacką i pracowała na umowę zlecenie musi zostać zgłoszona przez pracodawcę do ZUSu. Dzieje się tak niezależnie czy planuje kontynuować naukę czy planuje ją zakończyć na licencjacie. Tak więc do czasu, w którym młody człowiek ponownie nie nabędzie statusu studenta, traci możliwość zarabiania bez odciążania składek, mimo że prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wygasa dopiero 4 miesiące od ukończenia studiów albo skreślenia z listy studentów. Rozwiązaniem jakie proponujemy byłoby **przedłużenie statusu studenta na okres do końca października w roku, w którym obroniono pracę licencjacką. Dla osób, które kontynuują naukę byłby zapewniony nieprzerwany okres stosowania określonej ulgi dla pozostałych osób ulegałby on przerwaniu po tej dacie.**

W imieniu reprezentowanych przez nas przedsiębiorców zwracamy się do Państwa z apelem o udzielenie wsparcia przedsiębiorcom poprzez wyeliminowanie z instytucji publicznej jaką jest ZUS wskazanych wyżej nagannych praktyk, jak również o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie proponowanych rozwiązań legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku,

Organizacje pracodawców z województwa pomorskiego:

- *Pomorska Izba Rzemieślnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw,*
- *Forum Pracodawców Północy,*
- *Pracodawcy Pomorza,*
- *Gdański Klub Biznesu,*
- *Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza,*
- *Kaszubski Związek Pracodawców,*
- *Regionalna Izba Przedsiębiorców NORDA,*
- *Starogardzki Klub Biznesu – Związek Pracodawców,*
- *Wojewódzkie Zrzeszenie Handlu i Usług,*
- *Polska Izba Gospodarcza Restauratorów i Hotelarzy. Oddział Pomorski,*
- *Polskie Stowarzyszenie Kobiet Biznesu.*

Do wiadomości:

Panie/ Panowie Posłowie Sejmu RP reprezentujący wyborców z województwa pomorskiego
Panowie Senatorowie RP reprezentujący wyborców z województwa pomorskiego
Pan Adam Abramowicz, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców
Pan Dariusz Drelich, Wojewoda Pomorski
Pan Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego